

KM: การจัดการองค์ความรู้จากงานวิจัยสู่การบริการวิชาการ และการขยายผลเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดอุบลราชธานี “การผลิตมะเขือเทศอินทรีย์ในระบบโรงเรือนสู่สินค้าอุปโภคบริโภคพรีเมียม

ในปัจจุบันการผลิตสินค้าด้านการเกษตร โดยเฉพาะการผลิตด้านพืชสวน มุ่งเน้นการผลิตผลผลิตที่ตอบสนอง
โจทย์ความต้องการของผู้บริโภค ที่มีความต้องการผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัย และการเก็บรักษา ที่
เหมาะสม มีคุณภาพด้านการบริโภคสูง ประกอบด้วยคุณค่าทางโภชนาการสูง ตามความต้องการผู้บริโภคที่รักสุขภาพ
และมีกำลังซื้อสูง ความปลอดภัยจากสารกำจัดศัตรูพืช เชื้อก่อโรคทางเดินอาหาร และปัจจุบันความต้องการ
ของผู้บริโภคที่ต้องการผลผลิตที่มีความต้องการบริโภคอาหารเพื่อให้ได้สารพิษเคมีบางชนิด สารต้านอนุมูลอิสระ
และต้องมีรสชาติดี

แนวโน้มความต้องการบริโภคมะเขือเทศเชอร์รี่

1. ความต้องการของตลาด (Market Demand)

- แนวโน้มตลาด
 - ตลาดโตจากกระแส สุขภาพ + อาหารคลีน ผู้บริโภคต้องการ “กินง่าย อร่อย ไม่เปรี้ยวจัด”
ความนิยมเพิ่มขึ้น: ซูเปอร์มาร์เก็ต (เช่น Top, Lotus’s, Makro) ร้านอาหารสุขภาพ / คาเฟ่
โรงแรม / catering
- ราคาตลาด (ไทยโดยประมาณ)
เกรดทั่วไป: 40–80 บาท/กก. เกรดพรีเมียม (หวาน กรอบ สีสวย): 80–150 บาท/กก. ออร์แกนิก: สูงถึง
150–250 บาท/กก.

* ปัจจัยกำหนดราคา

รสชาติ (หวาน Brix สูง) สี (แดงสด / เหลือง / ส้ม) ขนาดสม่ำเสมอ ความกรอบ และผิวไม่แตก

2. ความต้องการของผู้บริโภค

คุณสมบัติที่ตลาดต้องการ

- หวาน (Brix 7–10 ขึ้นไป) เปลือกบาง แต่ไม่แตกง่าย เนื้อแน่น ฉ่ำ กลิ่นหอม (flavor ดี)

3.กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

คนรักสุขภาพ คนทำงานเมือง (กินสะดวก) เด็ก (กินง่ายเหมือนผลไม้) ผู้สูงอายุ (เคี้ยวง่าย)

4. แนวโน้มใหม่:

“Snack tomato” (กินเล่นแทนขนม) Premium fruit tomato (ขายเหมือนผลไม้)

การค้นหาคำความรู้ด้านการพัฒนาพันธุ์ และการผลิตมะเขือเทศอินทรีย์

ตั้งนั้นทางนักวิจัย นำโดย รศ.ดร. บุญส่ง เอกพงษ์ (อาจารย์สาขาวิชาพืชสวน ปัจจุบันได้เกษียณอายุราชการ) เป็นนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญในการปรับปรุงพันธุ์ คัดเลือกสายพันธุ์ และศึกษากระบวนการผลิตมะเขือเทศ และได้พัฒนาการผลิตมะเขือเทศ ให้มีคุณภาพทั้งทางด้านพันธุกรรม ให้มีระดับความหวานสูง โดยผ่านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การประเมินสายพันธุ์มะเขือเทศสีดา UBU เพื่อขอจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ (ปี 2558-2559)
2. การศึกษาความสามารถในการรวมตัวของมะเขือเทศสีดาสายพันธุ์แท้ (ปี 2560-62)
3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกและการแปรรูปมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์สำหรับชุมชนฐานราก จังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2563)
4. การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์ในโรงเรียนที่มีคุณภาพสูงสำหรับตลาดพรีเมียมในจังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2564)
5. การวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่เกรดพรีเมียมในโรงเรียนของจังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2566)

รศ. ดร. บุญส่ง เอกพงษ์ นักวิจัย

การนำความรู้จากงานวิจัยไปขยายผลในการบริการวิชาการ

1. ต้นแบบการผลิตผักอินทรีย์ในโรงเรือนสำหรับกลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนอำนาจเจริญและอุบลราชธานี (ปี 2559)
2. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกและการแปรรูปมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์สำหรับชุมชนฐานราก จังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2560-2563)
3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์ในโรงเรือนที่มีคุณภาพสูงสำหรับตลาดพรีเมียมในจังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2564)
4. การผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่เกรดพรีเมียมในโรงเรือนของจังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2566-2568)
5. คู่มือการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ PGS มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

เปิดรับสมัครเกษตรกรและผู้สนใจเข้าร่วมอบรมการปลูกมะเขือเทศเชอร์รี่ในโรงเรือนแบบบิวอวาล์ฟ
 ระหว่างวันที่ 20-21 ธันวาคม 2568

ค่าลงทะเบียน 1,000 บาท/ท่าน
 (ค่าอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเอกสารประกอบการอบรม)

โดยวิทยากรมืออาชีพ รศ.ดร.บุญส่ง เอกพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพันธุ์มะเขือเทศเชอร์รี่ประเทศไทย

● ปลูกมะเขือเทศเชอร์รี่ในโรงเรือน สร้างรายได้หลักหมื่นถึงหลักแสน
 เปิดประสบการณ์ใหม่ที่คุณไม่เคยพบเจอ ผสมผสานเทคโนโลยีอัจฉริยะ นวัตกรรม

คุณเคยคิดไหมว่ามะเขือเทศเชอร์รี่ปลูกได้ ง่ายแค่ไหน จะกลายเป็น "พืชทองคำ" ที่สร้างรายได้ให้คุณได้อย่างไร?

- ★ พบกับเคล็ดลับการปลูกมะเขือเทศเชอร์รี่ในโรงเรือน จากผู้เชี่ยวชาญต้องรู้ถึงตั้งแต่แยกทุกชนิดตั้งแต่ การเลือกสายพันธุ์ การดูแล ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวอย่างมืออาชีพ
- ★ เรียนรู้จากงานวิจัยจริงที่นำมาทดลองและพัฒนาโดยนักวิจัยของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พร้อมให้คุณนำไปประยุกต์ใช้ได้ทันที
- ★ ชม ธน ธัญญา และเกษตรกรเชอร์รี่สุดจากโรงเรือน หวาน กรอบ เนื้อแน่น สีแดงสด พร้อมให้คุณสัมผัสและเลือกซื้อกลับบ้าน
- ★ เยี่ยมชมฟาร์มต้นแบบ สัมผัสนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ ที่ผสมผสานระบบอัตโนมัติโดยคนไทยผู้ประกอบการรุ่นใหม่

📍 หมายเหตุสำหรับใคร?

- เกษตรกรมืออาชีพที่รายได้
- ผู้สนใจต่อยอดปลูกพืชเชอร์รี่
- นักลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตร
- คนเมืองที่อยากมีฟาร์มเล็ก ๆ เป็นของตัวเอง

กำหนดใบสมัครภายในระยะเวลาอันสั้น
สมัครทางไทย เลขที่ 393-0-18588-1 ต่อศูนย์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2568

📞 สามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 082-445399 (Smart)

 📱 Facebook : Smart Farm Ubu (Smart from ubu)

📅 วันที่อบรม วันที่ 20-21 ธันวาคม 2568
 📍 สถานที่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 📄 วิทยากร รศ.ดร.บุญส่ง เอกพงษ์ และนักวิจัยและเกษตรกรที่สนใจขอได้
 📄 เรียนความรู้อัจฉริยะได้ ส่งคืนได้ทันที

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

การค้นหาผู้นำความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติ

ในปี พ.ศ. 2560 รศ.ดร. บุญส่ง เอกพงษ์ ได้ดำเนินการจัดอบรมบริการวิชาการให้แก่เกษตรกร ผ่านโครงการเศรษฐกิจฐานราก มีเกษตรกรเข้าร่วม และนำองค์ความรู้ไปดำเนินการต่อ คือคุณสามัคคี นิคมรักษ์ ที่มี ความสนใจในการประกอบอาชีพ ในการผลิตพืชอินทรีย์ อย่างเป็นระบบ โดยคุณสามัคคี นิคมรักษ์ เป็นเกษตรกรที่มีแนวคิดทันสมัย มีความรู้พื้นฐาน ที่ดี มีทุนในการดำเนินกิจการ และมีความรู้ด้านอื่น เช่น เป็นผู้รับผิดชอบการเป็นหมอดินอาสา มีเครือข่ายกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องด้านการเกษตร เช่น กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร วิชาสหกิจชุมชน

จากการวิเคราะห์พบว่า คุณสามัคคี เป็นตัวอย่างของเกษตรกรต้นแบบที่ ที่มีความพร้อมในการพัฒนา และขยายผลองค์ความรู้จากการนำความรู้จากงานวิจัย และบริการวิชาการที่โดดเด่น เนื่องจาก

- มีความรู้ (จบการศึกษาระดับปริญญาตรี)
- มีความพร้อมด้านการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการลงมือปฏิบัติ เนื่องจากมีความสนใจ มีทุนด้านที่ดิน มีทุนด้านการเงิน และมีเครือข่าย
- มีความสามารถในการพัฒนาการวิจัย เมื่อได้รับการอบรม และนำความรู้ไปปฏิบัติจริง แล้วเกิดปัญหาในการปฏิบัติเกิดขึ้น

คุณสามัคคี นิคมรักษ์ เกษตรกรต้นแบบ ผู้ก่อตั้ง ศรีโคอแกนิก

การพัฒนาผู้อบรมที่มีศักยภาพเป็นต้นแบบ และการเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อขยายผลงานวิจัยและงานบริการวิชาการ

คุณสามัคคี นิคมรักษ์ เป็นต้นแบบเกษตรกรที่ทางคณะเกษตรศาสตร์ให้ความสนใจ เนื่องจากมีศักยภาพในการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยน และพัฒนา จึงได้ดำเนินการผ่านการเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการผลิตมะเขือเทศอินทรีย์ ในโรงเรือน ให้แก่คุณสามัคคี และเมื่อทางคณะมีการจัดอบรมให้แก่เกษตรกร ได้มีการนำคุณสามัคคี เข้าร่วมกิจกรรม ร่วมถ่ายทอดประสบการณ์การผลิตมะเขือเทศเซอร์รี่ในโรงเรือนระบบอินทรีย์ และคุณสามัคคีได้มีการร่วมเป็นพี่เลี้ยงให้แก่กลุ่มเกษตรกรเครือข่ายที่เข้าร่วมอบรมใหม่ในแต่ละรุ่น

คุณสามัคคี นิคมรักษ์ เกษตรกรต้นแบบ ขยายผลเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชุมชน นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไป

การขยายผลและความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

ปี พ.ศ. 2563-2564 ได้รับทุนในการจัดโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกและการแปรรูปมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์สำหรับชุมชนฐานราก จังหวัดอุบลราชธานี ทำให้สามารถขยายผลการดำเนินงานให้แก่กลุ่มเกษตรกร โดยจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการรับสมัครเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเข้ามาผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์ ในระบบโรงเรือน ในพื้นที่ฟาร์ม UBU Farm ของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี โดยมีทีมพี่เลี้ยง เป็นนักวิจัย คณาจารย์ นักวิชาการ ของคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และภายใต้การแชร์ประสบการณ์ในการผลิต จากคุณสามัคคี นิคมรัักษ์

การขยายผลไปสู่ระดับจังหวัด และการพัฒนาสินค้าเป็นอูบลพรีเมียม

ในปี 2564-2566 คณะเกษตรศาสตร์ มีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่อินทรีย์ในโรงเรือนที่มีคุณภาพสูงสำหรับตลาดพรีเมียมในจังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2564) และการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่เกรดพรีเมียมในโรงเรือนของจังหวัดอุบลราชธานี (ปี 2566) ซึ่งเป็นงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายผลความรู้ด้านการผลิตมะเขือเทศอินทรีย์ให้แก่กลุ่มเกษตรกร และภายใต้โครงการดังกล่าวได้รับความสนใจจากกลุ่มจังหวัด ซึ่งได้รับความร่วมมือจากกลุ่มหอการค้าจังหวัด ในการผลิตมะเขือเทศเชอร์รี่หวานทานสด ภายใต้แบรนด์ “อูบลพรีเมียม”

กลุ่มผู้ผลิต อุบลพรีเมียม ที่ได้รับการสนับสนุนจากหอการค้าจังหวัดอุบลราชธานี

ผลผลิตมะเขือเทศหวานทานสดภายใต้ แบนด์อุบลพรีเมียม

แนวทางความสำเร็จในการดำเนินงานวิจัยและ บริการวิชาการ ขยายผลสู่ชุมชนเพื่อยกระดับเศรษฐกิจ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

1. มีองค์ความรู้ที่สั่งสมผ่านความเชี่ยวชาญ ของนักวิจัย มีผลลัพธ์จากงานวิจัยที่ชัดเจน มีกระบวนการในการปฏิบัติ ที่ผ่านการทดสอบ
2. มีต้นแบบของโรงเรียน กระบวนการผลิต วิธีการผลิต ปัจจัยการผลิตที่เกี่ยวข้อง ที่พร้อมถ่ายทอด อย่าง เป็นระบบ
3. มีการอบรม เชิงปฏิบัติการ เพื่อเน้นให้ผู้อบรมได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการสร้างกลุ่มเครือข่ายผู้อบรม และ ผู้เข้าร่วมอบรม เพื่อใช้เป็นช่องทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อช่วยในการให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหา ให้แก่ ผู้เข้าร่วมอบรม
4. มองหาเกษตรกรที่เป็นผู้นำ ที่มีคุณสมบัติ “หัวใจ ใจสู้ มีความใฝ่รู้ และมีความเป็นนักวิทยาศาสตร์ นักวิจัย ที่จะนำความรู้ไปปรับใช้ และปรับปรุงกระบวนการ
5. พัฒนาเกษตรกรที่มีความพร้อมในการพัฒนาตนเองเป็นนวัตกรรม หรือเป็นวิทยากรร่วม เป็นแหล่งเรียนรู้ แก่ผู้สนใจ
6. พัฒนาเกษตรกร ต้นแบบ และพัฒนาความรู้ หรือพี่เลี้ยงเชิงธุรกิจ เพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรพัฒนาตนเอง เป็นผู้ผลิต ที่สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูง
7. แสวงหาคู่ความร่วมมือในการขยายผล เช่น หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง กลุ่มหอการค้าจังหวัดเพื่อ ผลักดันให้เกิดการขยายกิจกรรม และให้เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
8. ส่งเสริมตลาด กิจกรรม และมีการขยายผลไปสู่กลุ่มเกษตรกรที่เข้มแข็งอื่นๆ
9. จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อเผยแพร่ความรู้ และเน้นการปฏิบัติจริง

โดย ดร.สุกัญญา คลังสินศิริกุล

อาจารย์สาขาวิชาพืชสวน

คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ธันวาคม 2568